

[Foss.]

kedet for de mange penge, som den derefter låner ud til de formål, som den alvidende stat ønsker at give fortrinsret, eller, for at sige det mere præcist, de formål, som det høje ting ønsker at give fortrinsret.

Endelig mener jeg, at bankerne meget bedre og meget billigere end statsadministrationen er i stand til at bedømme den enkelte låntager og hans virksomhed. Det vil måske blive anført, at pengemarkedet er så stramt, at bankerne ikke kan skaffe de penge, der er hårdt brug for. Det er rigtigt, men situationen bliver ikke bedre, når staten først tager de penge ud af markedet, som den vil udlåne til nogle enkelte formål. Jeg ved meget vel, at man fra socialistisk side har en tyrkertro på, at staten kan klare tingene bedre end det private erhvervsliv; men det er en tro, som ikke deles af de liberale partier i det høje ting.

Jeg er ganske klar over, at vi ikke på én gang kan standse statens udlånsvirksomhed. Det må ske lempeligt på rimelige afviklingsvilkår. Tempoet i afviklingen må være forskelligt på de forskellige områder, hvor staten låner penge ud. I nogle tilfælde vil det måske være rimeligt at finde frem til andre ordninger, der ikke har de uheldige bivirkninger, som direkte lån har. Jeg minder om, at vi for ganske nylig fra mit partis side har stillet forslag om, at man i stedet for statslån til fiskerne burde afhjælpe fiskernes særlige kreditvanskeligheder enten ved at udvide fiskeribankens udlånsvirksomhed eller ved at hjælpe fiskerne til selv at skabe en særlig kreditforening for udlån i fiskerfartøjer, eventuelt med en særlig lovgivning for en sådan kreditforenings virksomhed. Jeg minder om, at tinget ved de sidste ændringer i byggestøtteleven vedtog at begrænse de årlige udlån til boligbyggeri. I øvrigt vil der være andre muligheder for at støtte boligbyggeriet end direkte udlån fra staten. Jeg har hørt om, at der i Ålborg sættes byggeri i gang uden statslån, men med garanti fra kommunen.

Det næststørste område for statens udlånsvirksomhed er landbruget. Inden for landbruget drejer det sig om forskellige formål, som jeg ikke her skal komme nærmere ind på. Der kan muligvis blive tale

om en forskelsbehandling af enkelte områder inden for landbruget, men under alle omstændigheder må der kunne findes andre udveje end statslån. Det forekommer mig, at det forslag om lån til forbedring af staldhygiejnen, som vi for tiden har til behandling, er særlig grelt, en slags lotteri, hvor nogle få landmænd kan få billige statslån.

Hvad angår loven om foranstaltninger til fremme af danske erhvervsinteresser, er det i øvrigt ikke første gang, vi giver udtryk for betænkeligheder. Da loven i 1954 blev ændret, således at de 5 mill. kr. til industri blev forhøjet til 10 mill. kr., undlod venstre og det konservative folkeparti at stemme. Når vi nu har foreslået at standse statslån til industri og håndværk, har vi samtidig anvist en anden udvej til at støtte disse erhverv. Må jeg her indskyde den bemærkning, at vi har ikke foreslået nogen ændring med hensyn til Marshallmidlerne. Dels har udlån af Marshallpengene sin særlige begrundelse, og dels er de snart opbrugt og ordningen dermed afviklet.

Vi anviser altså en anden udvej, nemlig garanti fra staten. Vi har i vort forslag hovedsagelig fulgt den samme linje, som er angivet i lovens kapitel I. Denne garanti for eksportkredit, der dér er tale om, har ikke kostet staten noget, tværtimod. Så vidt jeg ved, er der i øjeblikket opsamlet ca. 11 mill. kr. i afgifter for denne garanti. Fra erhvervenes side er der stor tilfredshed med garantiordningen, som har været en betydelig støtte for eksporten, og det vil da være rimeligt at forsøge en tilsvarende ordning indført på andre områder.

I øvrigt behøver jeg vist ikke at give nogen nærmere forklaring på vort lovforslag, som består af fire paragraffer, nemlig § 1, som ændrer kapitel II i den nuværende lov, § 2, som kun ændrer paragraffernes numre i kapitel III, og §§ 3 og 4, som omhandler ændringernes ikrafttræden og optrykning af den ændrede lov.

Hvad angår ændringerne i kapitel II, skal jeg tilføje, at den gældende lov årlig giver 10 mill. kr. til industri og 5 mill. kr. til håndværk og mindre industrivirksomhed. Definitionen af, hvad der er industri, og hvad der er håndværk, er faktisk temmelig flydende, og vi har derfor ment, at man lige